

1. juni 2011

**Notat
om
centrale forhold på hjemløseområdet**

Takster

Reglerne om fastsættelse af takster for § 110-området findes i bekendtgørelse nr. 682 af 20. juni 2007 om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud. Af bekendtgørelsen fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte en takst for kommunale tilbud. Taksten skal fastsættes for det enkelte tilbud eller tilbudstype og omfatter:

1. Direkte og indirekte driftsomkostninger, herunder bygnings- og lokaleomkostninger, forrentning af kapital og udviklingsomkostninger.
2. Akutpladser.
3. Tomme pladser.
4. Almindelige indtægter, f.eks. salg af producerede ydelser.
5. Beboernes betaling for ydelser, der afregnes med tilbuddet (individuelle valgfrie ydelser).

For forsorgshjem skal taksten desuden omfatte andelen af central ledelse og administration. Det kan fx være udgifter forbundet med det generelle driftsorienteres tilsyn efter servicelovens § 148a.

Kommunalbestyrelsen kan anvende en fordelingsnøgle for andelen af central ledelse og administration. Kommunalbestyrelsen skal begrunde den anvendte fordelingsnøgle, idet den alene skal være udtryk for faktiske udgifter ifb. med det konkrete botilbud. Det betyder også, at udgiftselementer, der allerede indgår i det gennemsnitlige forbrug, ikke efterfølgende kan pålægges taksten som en del af en løbende regulering. Fx hvis de faktiske udgifter til central ledelse viser sig at være højere end først beregnet. Dette vil i givet fald være at regne som dobbelttopkrævning.

Det bemærkes endvidere, at et over- eller underskud skal indregnes i form af tillæg eller reduktion af taksten for det enkelte tilbud eller typen af tilbud. Denne bestemmelse skal modvirke akkumulering og overflytning af overskud fra et serviceområde til et andet, fx fra forsorgshjems- til misbrugsbehandlingsområdet.

Reglerne gælder efter ordlyden kun for kommunale tilbud. En kommune, der indgår aftale med private tilbud vil efter tilsvarende principper fastsætte en pris for den ydelse kommunen gør brug af. Kommunale tilbud er tilbud, som ejes og drives af kommunen. Selvejende institutioner eller andre privatretlige institutioner er ikke at opfatte som kommunale. For private tilbud vil de økonomiske vilkår fremgå af den aftale, der indgås mellem det offentlige og det private tilbud, herunder også taksten.

Tilsyn og indberetning til Tilbudsportalen, herunder godkendelse

Det fremgår af servicelovens § 148a, jf. bemærkningerne til bestemmelsen (L 48), at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen har ansvaret for det generelle driftsorienterede tilsyn med de sociale botilbud, der ligger i kommunen, også selvom kommunalbestyrelsen ikke ønsker at lade det pågældende tilbud indgå i sin forsyningsforpligtigelse. Dette gælder dog ikke, jf. servicelovens § 148a, stk. 2, for tilbud, hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn, jf. servicelovens § 5, stk. 7.

Kommunen kan således med hjemmel i servicelovens § 148a gribe ind over for et botilbud i kommunen med påbud om forbedringer og forbud mod drift. Det kan fx komme på tale, hvis et botilbud efter servicelovens § 110 afviger væsentligt ift. fx målgruppen.

Indberetning til Tilbudsportalen

Det fremgår af servicelovens § 14, stk. 2, at en kommunalbestyrelse kun kan lade tilbud, der er optaget på Tilbudsportalen, indgå i den kommunale forsyning.

Det betyder samtidig, at et botilbud skal være optaget i Tilbudsportalen for at opnå betaling fra en beboers opholdskommune.

Det fremgår af § 5, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 1580 af 16. december 2010 om Tilbudsportalen, at oplysninger om private tilbud, der ikke er omfattet af stk. 2, dvs. tilbud, som ikke er godkendt eller, som der ikke er indgået en generel aftale med, skal indberettes til Tilbudsportalen af den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, som fører det generelle driftsorienterede tilsyn, med tilbuddet jf. servicelovens § 148a.

Af § 19 i bekendtgørelse nr. 1580 fremgår det endvidere, at kommunalbestyrelsen skal godkende botilbuddets pædagogiske metode og målsætning for det pædagogiske arbejde i forhold til botilbuddets målgruppe. Det fremgår også, at kommunalbestyrelsen kan godkende fagligt forsvarlige pædagogiske metoder, selv om de afviger fra de metoder, som anvendes i tilsvarende kommunale tilbud.

Med hensyn til hvornår og hvem, der har initiativet ift. indberetning til Tilbudsportalen, fremgår det af § 6 stk. 2, at *kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal løbende indberette oplysninger til Tilbudsportalen.*

Der kan ikke klages over kommunalbestyrelsen eller regionsrådets afgørelse om godkendelse af private tilbud.

Servicestyrelsen kan som led i stikprøvekontrollen give kommunalbestyrelsen eller regionsrådet påbud om at skabe overensstemmelse med tilbuddets faktiske forhold og oplysningerne på tilbudsportalen.

Frikommuneforsøget

Regeringen, Kristendemokraterne og Dansk Folkeparti har i finanslovsaftalen for 2011 aftalt, at der igangsættes forsøg med frikommuner fra 2012.

Der er tale om en tidsbegrænset 4-årig forsøgsperiode fra 1. januar 2012 til 2015, hvorefter der foretages en samlet opfølgning på forsøget.

I april 2011 blev ni kommuner udvalgt til at blive frikommuner Fredensborg, Fredericia, Gentofte, Gladsaxe, Odense, Odsherred, Vejle, Vesthimmerland og Viborg. De ni udvalgte kommuner skal frem mod 1. august 2011 konkretisere de forsøg, de har skitseret i deres frikommuneansøgning, i egentlige ansøgninger.

Frikommuneforsøget skal ses som et vigtigt led i regeringens afbureaukratiseringsstrategi. Det er forventningen, at forsøgene bidrager med erfaringer, som på sigt kan resultere i regelforenkling for alle landets kommuner.

Frikommuneforsøget giver blandt andet større muligheder for mere bredtftavende og sammenhængende forsøg både inden for og på tværs af sektorområder og/eller regelsæt. Regeringen vil tage stilling til, hvilke dele af kommunernes forsøgsønsker der kan sættes i værk. Der er dog i sagens natur ikke hermed givet tilsagn om at imødekomme alle forsøgsønsker. Notat af 14. april 2011 fra KL med eksempler på deres ønsker og forslag til, hvad frikommuneloven skal indeholde, er derfor ikke udtrykt for, hvad der vil komme til at gælde i frikommunerne, da der på nuværende tidspunkt ikke er taget stilling hertil.

Regeringen vil parallelt med, at frikommunerne udarbejder konkrete forsøgsansøgninger, arbejde med lovmodellen for frikommuneforsøget. Der skal udarbejdes en frikommunelov som skal gælde de ni kommuner. Ved fremsættelse af lovforslag vil der være en høringsproces, hvor lovforslaget også vil blive lagt på høringsportalen. Det vil være en grundlæggende forudsætning, at forsøgene ikke tilsidesætter uomgængelige hensyn såsom grundlovsbestemmelser, internationale forpligtelser (EU-regler mv.), borgernes (rets)sikkerhed samt en formålsparagraf i lovgivningen. Endvidere må forsøgene ikke give frikommunerne økonomiske fordele på bekostning af andre kommuner eller staten.

De enkelte frikommuner vil ultimo august 2011 få svar på, hvilke af de konkrete forsøgsønsker, som regeringen med det kommende frikommunelovforslag vil søge at imødekomme. Frikommunerne vil få den endelige formelle godkendelse til at igangsætte forsøg pr. 1. januar 2012, når frikommuneloven er vedtaget.

Hjemtagning/revisitering

110-tilbud er midlertidige og sigter typisk mod en udflytning til et andet mere målrettet/visiteret tilbud typisk et tilbud om en almindelig bolig eller et tilbud efter servicelovens § 107 eller § 108. Dermed ligger der et princip om en art *revisitering* i forlængelse af et § 110-ophold. Spørgsmålet er måske snarere, om en kommune kan gennemtvinge en udskrivning fra § 110 til andet tilbud mod borgerens vilje og boformens vurdering af dennes parathed til at flytte i egen bolig?

En kommunalbestyrelsens beslutning om i forbindelse med tilbud om et mere målrettet/visiteret tilbud ikke at ville betale for borgerens ophold på § 110-tilbuddet er en afgørelse, der medfører en ændring i den allerede truffe afgørelse om optagelse i boformen, hvorfor der kan klages til det sociale nævn herover. Klagen har ikke opsættende virkning, med mindre kommunalbestyrelsen vælger at tillægge den det.

Afgørelsen skal under alle omstændigheder begrundes, være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Finansiering og varigheden af Den Nationale Hjemløsestrategi

Regeringens Hjemløsestrategi implementeres i perioden 2009-12 inkl.

8 kommuner deltager i implementeringen og har indgået aftale med Socialministeriet under forudsætning af, at tilskud, der gives til realisering af Hjemløsestrategien, medfører en udvidelse af tilbud mv. i kommunen. Der kan derfor samlet set ikke ske en nedprioritering af de tilbud og indsatser, som allerede gives til hjemløse og andre socialt udsatte borgere i kommunen.

Bevillingen til Hjemløsestrategien faldt relativt sent i 2009, og der har været tale om en forholdsvis stejl indkøringsperiode for kommunerne. For at sikre den mest hensigtsmæssige implementering af strategien i kommunerne har de presset på med forslag om, at midlerne kunne fordeles over yderligere et år, således at Hjemløsestrategien også kunne køre videre i 2013. Dette vil i givet fald skulle diskuteres i kredsen af partier bag satspuljen.